

[Svend Haugaard.]

Kornordningen er altså alt andet end neutral over for landbrugsstrukturen. Vi fik den som bekendt uden radikal bistand, hvorimod regeringen hjalp pænt til; vi fik den, fordi den skulle virke hindrende mod en svinepukkel. Vi hører nu fra slagterierne, at der er en ny svinepukkel på vej — ordningen har åbenbart ikke virket efter hensigten, hvad vi i øvrigt forudsagde, da den var til behandling — og fortsætter vi i samme retning, får vi snart en kornpukkel. Det radikale venstre mener, at kornordningen må ses i nøje sammenhæng med den frie sammenlægningsret; der nu gennemføres, og vi mener, at kornordningens uheldige virkninger bliver endnu mere udtalte med den større mulighed for strukturændring i landbruget, og at den vil påvirke denne strukturændring betydeligt.

Det er derfor en naturlig følge af den ændring, der sker i sammenlægningsretten, at vi bringer kornordningen ind i forhandlingerne og meddeler, at vi har i sinde ved første lejlighed, når denne kornordning igen kommer til behandling, at foreslå en ændring i den bestående ordning, så den ikke virker så uretfærdigt over for de bestemte brugsformer og ikke virker så unødt ind på strukturændringen. Jeg håber, at det vil vise sig, at der hos et flertal i tinget er så meget, skal vi sige venstresind i behold, at det bliver muligt at få denne ordning ændret.

Antonsen: Lovforslaget om landbrugsejendomme indeholder heldigvis en bestemmelse om, at loven snart skal tages op til revision. Hvis det gennemføres som nu foreslået af landbrugsministeren, vil vi lægge megen vægt på at få loven taget op til revision, før det efter lovens egen bestemmelse skal ske. Jeg noterede med tilfredshed hr. Morten Langes bemærkning om, at denne lov kun er en station på vejen. Deri kan jeg give hr. Morten Lange ret og tilføje, at det desværre er en af de stationer, som toget er kørt forbi. Udviklingen er meget længere fremme end lovgivningen på dette område, og det er uheldigt, at lovgivningen skal hinke bagefter, som den gør det i øjeblikket.

Vi har fremsat nogle ændringsforslag til forslag til lov om landbrugsejendom-

me. Hovedbestemmelsen i disse ændringsforslag er naturligvis forslaget om en ny affattelse af § 13, hvorefter der gives fri adgang til sammenlægning af landbrug. Jeg var ved første behandling i høj grad inde på baggrunden for, at vi går ind for dette; jeg sagde, at det først og fremmest må være landbruget, de enkelte landbrugere selv, der finder frem til de rette brugsstørrelser, og tilføjede, at vor forventning er den, at der i langt højere grad vil finde specialisering og stordrift sted. Specialisering og stordrift vil jo inden for en række af landbrugets produktionsområder udmærket godt kunne finde sted på ejendomme med et lille jordtilliggende — vi ser i øjeblikket med fjerkræavl og svineavl, at der ikke stilles større krav til jordtilliggende — og vor generelle opfattelse er, at dette vil vinde yderligere frem. Men en forudsætning for, at stordrift og specialisering også kan slå kraftigt igennem inden for den vegetabiliske produktion, er, at der lukkes op for fri adgang til sammenlægning.

Vi har også meget overvejet spørgsmålet om ejendomsformer i landbruget, og jeg forstår, at også hr. Morten Lange på dette punkt er klar over, at det nuværende system ikke kan fortsætte. Hr. Morten Langes tanke går i retning af forsøgsbrug og andelsbrug; vi har i højere grad lagt vægt på — og jeg henviser her igen til mine bemærkninger ved første behandling — at mulighederne for, at landbrugerne selv kan finde frem til, hvilke ejendomsformer der skal anvendes, tilvejebringes. Vi forestiller os bl. a., at man i højere grad ville benytte familieselskabsformen, hvis der var fri adgang til anvendelse af ejendomsformer inden for landbruget.

Vi har ikke villet stille ændringsforslag om dette punkt blandt den række af ændringsforslag, vi møder frem med, ud fra den betragtning, at landbrugsministeren må have en chance for at vise, hvad § 21 kan benyttes til. Vi ville lægge megen vægt på, at landbrugsministeren ville overveje og være positiv over for henvendelser om at anvende dispensationsbestemmelsen i § 21. § 21, pkt. 4, siger jo, at der kan gives dispensation, når særlige forhold i øvrigt taler herfor; dette giver landbrugsministeren betydelige muligheder for at give dispensation, hvor det f. eks. drejer sig om familieselska-